ВУК СТЕФАНОВИЋ КАРАЏИЋ (1787-1864)

1813.г. – одлазак у Беч и познанство са Јернејем Копитаром

1814.г. – у Бечу објављује:

- Малу простонародну славено-сербску пјеснарицу, прва штампана збирка српских народних песама

- Писменицу сербскога језика по говору простога народа написану, прву српску граматику

Два главна правца Вуковог рада:

1. Скупљање и објављивање народних умотворина
2. Реформа језика и правописа

1818.г. излази „Српски рјечник“, 26 000 речи, речи је на немачки и латински превео Јернеј Копитар

- прво дело штампано новом Вуковом ћирилицом

- прво дело у коме је остварена Вукова правописна реформа

- уз ово дело штампана је и прва граматика српског језика

- уз ово дело штампан је и Предговор у којем је доказано да основа књижевног језика може бити само народни језик

У Мркаљеву ћирилицу Вук уводи знакове:

Ђ Ћ Љ Њ Џ и узмима **Ј** из латинице 30 гласова – 30 слова

„ПИШИ КАО ШТО ГОВОРИШ“

1836.г. објављује „Српске пословице“ у којима обзнањује да је вратио глас Х (орах, хајдук, храст)

1839.г. престаје да јотује дј и тј (дјевојка уместо ђевојка; тјерати уместо ћерати...)

1847.г. година (незваничне) Вукове победе:

„Песме“, Бранко Радичевић

„Горски вијенац“, Петар Петровић Његош

Вуков превод „Новог завјета“

„Рат за српски језик и правопис“, Ђура Даничић

1852.г. излази друго издање „Српског рјечника“, 47000 речи, помогао му Ђура Даничић

1868.г. озваничени су његов књижевни језик и правопис.

1850.г. Бечки књижевни договор између Вука и Илираца (Хрвата)

КЊИЖЕВНИ ЈЕЗИЦИ ОД ВУКА ДО ДАНАС

У 19.веку и Хрвати усвајају Вуков језик.

1894.г. Стојан Новаковић „Граматика српског језика“ екавским изговором. Од тада су оба изговора усвојена: екавски и ијекавски.

1918.г. Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца, српскохрватски и хрватскосрпски

Срби, ћирилица

Хрвати, латиница

1991.г. распад СФР Југославије; српски/хрватски/бошњачки

У РС према Уставу, у службеној употреби је српски књижевни језик (екавског и ијекавског изговора) са ћириличним писмом.

Драги осмаци,

Ове тезе су извађене из лекција које се налазе у вашим уџбеницима на странама 16 – 23. (Граматика). Обавезно прочитајте!

У Радним свескама урадите сва вежбања од 10.стране до 15.стране (закључно са питањем 26).

Поздрав!

Наставница